

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ
LEDEN 2016*** ROČNÍK XVII.*** ČÍSLO 1

Citát inspirující:

Psavce přepsáním jediného písmena změníš v psance.

Karel Sýs z básně „Co dělat?“

Václav Franc

ODEŠEL ROK

(1.1.2016)

Ohlížíš se zpátky
Ne do pohádky
Rok utáhnul si oprátku
nic nevrátí se pozpátku

Prší celé sváteční dopoledne
jak malé kotě neposedné
co nebojí se černých mraků
chmury se plíží ku soumraku

Jaký bude ten rok příští?
Předsevzetí se rychle tříští
až uděláme za ním čárku
Nebude to procházka v parku

Má sklínka je ještě od vína
ať nepromarní se ani vteřina
a místo slov ať zdobí rodnou hlínu
kytice kvetoucích činů

POEZIE NA CELÝ ŽIVOT

Nedávno jsem si vzpomněl na jednu básničku, pamatuji si ji stále celou, možná ji taky budete znát:

*„Spadla Madla do umyvadla,
kostička mýdla tam za ní spadla,
to bylo pláče,
to bylo křiku,
máma ji balí hned do ručníku ...“*

Ani si nepamatuji, kdo tuto báseň napsal, ale byla uveřejněna někdy kolem roku 1967 v časopisu Mateřídouška. (Mimoходом domnívám se, že autorem je Rudolf Matys.) Asi se ptáte, proč právě tahle básnička mi tak utkvěla v paměti?

Utkvěla, protože jsem ji říkal někdy v lednu 1968 při zápisu do školy, abych dokázal, že správně vyslovuji všechny hlásky, nešišlám, neráčkuji. Takže ani tak nešlo o přednes nebo obsah básně, ale ... vidíte, takhle básnička mi připomíná můj start do školního života, ale i babičku Františku, která mi často četla pohádky a básničky z Mateřídoušky.

A básničky či chcete-li poezie mně vlastně provází celý život. Netušil jsem, že jednou budu vydávat sbírky poezie, nechávat se inspirovat básníky, třeba Jiřím Žáčkem (viz moje Olympiáda v ZOO) nebo Janem Skácelem (moc mě potěšilo, když v jedné recenzi ke sbírce Autogramy dětství recenzentka napsala, že je to sbírky „ve Skácelovském stylu“).

Vzpomínám si, jak jsem četl, že se lidé k poezii a recitaci toho, co si pamatovali, vraceli v těžkých životních situacích, třeba v koncentračních táborech, kde vlastenecká poezie dávala víru či naději. Zkrátka poezie nás provází celý život.

Dokonce si myslím, že bychom měli umět poezii využít víc. Třeba ideální by byly verše i ve chvílích posledních, na pohřbech. Je sice pravda, že na úmrtním oznámení v pravém rohu nahoře bývá obvykle čtyřverší, ale při vlastním slovu nad rakví, už tak často poezie nezaznívá. A to je škoda. Vzpomínám si, na úmrtí jednoho

mého příbuzného, otcova bratrance a krásná slova Miroslava Floriána, která „strejdu Standu“ vyprovázela na věčnost: „Kdybych měl tolik životů, ...“

Kam jsem se to až dostal od básničky u školního zápisu? A co vy, máte svoje životní verše, ke kterým se vracíte, když vám je smutno. Přiznám se, že si často vzpomenu na báseň, kterou mám snad nejraději. Napsal ji Jaroslav Seifert a jmenuje se „Hora Říp“ a když dojdu na ono závěrečné „tu nemohu se vynadávat/ a všechno ve mně začne zpívat/ zpívat a plakat/ maminko má/ jak je to hezké u nás doma/“ polykám slzičky, které si derou cestu z očí!

Václav

NOVOROČNÍ ZAMYŠLENÍ

Možná si někteří z vás řeknou, že ten Franc není normální, neboť v lednovém čísle už jeden úvodník (viz výše) je, ale nedá se nic dělat. Prostě potřebuji zareagovat na vaše došlé maily s přáníčky k Vánocům a novému roku 2016.

Dostal jsem jich opravdu nebývale hodně a musím napsat, že jednat díky rozbitému počítači, ale i mé lenivosti v závěru roku, jsem na řadu z nich nestačil ani odpovědět, což mě pochopitelně mrzí a všem těm, kteří čekali marně na moje přáníčko se strašně moc omlouvám.

Měl jsem ze všech radost, především proto, že byla psána opravdu upřímně srdcem. Psali mi literáti známí, došly maily z redakcí a nakladatelství, od lidí, na které jsem tak trochu v toku roku pozapomněl (ale oni nezapomněli). Třeba namátkou mi jedna autorka, kterou jsem představil v ČAJi, kromě přání napsala, že „To jste mi opravdu nadělil krásný vánoční dárek, ale neměl jste to dělat, protože dárky, které rozbalím zítra pod stromečkem, už mi po rozbalení čajového pdf balíčku neudělají takovou radost!“

Nebo jeden kamarád z mládí zase napsal, že jsem mu uvěřejněním jeho povídky udělal radost „To jsi mne překvapil s tou povídkou z mládí. Četl jsem to a málem jsem brečel, vážně.“

Mám radost, že na mě lidi nezapomněli, je to důkaz toho, že člověk

dělá něco pro druhé, že jim jeho snažení pomáhá a má smysl. Ono totiž vzpomenout si na někoho jen o Vánocích je málo, ale já jsem právě s většinou z těch lidí ve stálém kontaktu, píšeme si a vzájemně se nejen literárně, ale i lidsky, obohacujeme.

Takže jsem od Vás všech dostal jeden překrásný dárek na víc. A zároveň jsem dostal chuť a novou energii do žil na literární akce v novém roce 2016!

V tom minulém roce jsem ztratil navždycky pár dobrých přátel, odešli v relativně mladém věku, dost nečekaně a náhle. A člověk si uvědomuje, že tady není navždycky, a tak by se měl snažit ten další rok prožít s pocitem, že to stálo za to. A je to o to radostnější, když kolem sebe máme stále dost lidí, kteří na vás myslí nejen o Vánocích, kteří jsou na vaší straně, když se třeba nedaří, jak si představujete.

Prostě a jednoduše jsem chtěl napsat, že přeji všem, kdož mi napsali přáníčko, že i já, ač nepořádník, na ně myslím a přeji jim vše dobré v celém roce 2016 a strašně rád se s nimi budu opět setkávat, obohacovat se a vzájemně se inspirovat.

Váš Václav

VÍTE, ŽE ...

- Václav Franc je představen v prosincovém čísle časopisu „Literární fórum“ (číslo 3/2015, vyšlo 16.prosince 2015, ročník XIII) , který vydává Jihočeský klub Obce spisovatelů, – viz <http://spisovatelejih.blog.cz/1512/vyslo-nove-cislo-casopisu-literarni-forum> (str.28). Vedle informací o autorovi je zde uveřejněno 6 básní se sbírky „Geniální blbiny pro táty a maminy.“

- Václav Franc uveřejnil v časopise „Zdravotnictví – Medicína“ ve „Vánoční příloze“ (číslo 12/2015, vyšlo 21. prosince 2015) povídku „Kubíkovo prozření.“

- Zlata Zákoutská uveřejnila v týdeníku Unie českých spisovatelů „Literatura – Umění – Kultura“ (číslo 50/2015, vyšlo 23.prosince 2015) povídku „Přísaha. Jeden z příběhů válečného dětství.“

- Ilona Pluhařová představila svoji knihu „O popletené víle Komolíně“ na prosincovém čtení v Kopidlně. Článek o akci vyšel v Nových Novinách v pátek 18.prosince 2015 (napsal „zan“ - „Popletená víla vyrazila mezi malé čtenáře.“

- Vladimír Úlehla vydal v prosinci 2015 knihu „Ze starého Jičina. Lohařové.“ Kniha vyšla ve spolupráci s Novými Novinami a navazuje na předchozí autorovy knihy z historie Jičina. Kniha vychází u příležitosti devadesátin autora (oslaví je na počátku roku 2016). Rozhovor s autorem nejen o jeho knihách „Čest a slušnost vnímám jako základní morální hodnoty“ vyšel v Nových Novinách v pátek 18.prosince 2015.

- V bulletinu Střediska východočeských spisovatelů č. 42/2015 (vyšlo v prosinci 2015) najdete povídku Václava France „Utracené dědictví“ a článek Václava France „Jičínský příspěvek k Východočeskému literárnímu maratónu“ o akcích v Knihovně Václava Čtvrtka v Jičíně v listopadu 2015. Dále v rubrice „Ohlasy a recenze“ zmiňuje František Uher autorský podíl Václava France na „Almanachu Kmene 2015 s podtitulem Od války k válce.“

- V úterý 29.prosince 2015 vyšel v Haló novinách článek Oldřicha Suchoradského "Autorské čtení v Městské knihovně v Hradci Králové" o čtení Václava France.

- Vítězka kategorie poezie Řehečské slepice 2015 Nela Fialová získala ocenění Zlatý oříšek pro nejtalentovější děti. Vyhlášení vysílala Česká televize 1.ledna 2016.

Václav

UZÁVĚRKA ŘEHEČSKÉ SLEPICE 2016 SE V PÁTEK 15.LEDNA 2016! Podrobnosti na http://slepice.rehec.cz/ !

ČAJ č. 112 – ROMAN ELNER A FRANTIŠEK TYLŠAR

ČAJ vstupuje tímto číslem do patnáctého ročníku. Hostem čísla je Roman Elner. Jeho povídka „Ermitáž“ uspěla v loňském roce na Řehečské slepici, a tak jsem jej požádal o představení a další tvorbu. V dotazníku se přiznává k zálibám : humor, ale třeba i pohřebnictví, takže vidíte, že má určitě nejen smysl pro humor a jeho tvorba do ČAJe právem patří.

Jestliže jsem vloni přiznal, že zanedbávám literáty z jihu Čech, tak tentokrát chybu napravuji, protože jsem o rozhovor požádal Františka Tylšara. Autora sestavujícího knihy „Literáti na trati.“ Pan Tylšar nezapře svoje povolání u dráhy ani v rozhovoru: „Téměř veškerá moje tvorba vzniká v rytmu kolejových spojek!“ A jeho básně nás také, jak se přesvědčíte, zavedou na trať. Nakonec už titulní báseň „Dopravní poezie“ vypovídá o všem.

Tvorbu domácích autorů zastupuje povídka Ilony Pluhařové „Zázrak?“

Dovolil jsem si zároveň představit i jednu z nejzajímavějších knih, které v loňském roce vyšla, a to „Sarajevskou princeznu“ od Edo Jaganjace. Zajímavostí je, že korektury knize dělal Martin Žantovský. Kniha stojí za přečtení, vřele doporučuji. Václav

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

NEBOJSA! A INÉ HOROROZPRÁVKY

Podle strašidelných pověstí Pavla Emanuela Dobšinského
prerozprává Igor Válek

Vydalo TRIO Publishing s.r.o. Bratislava v roce 2013

Tuto knihu jsem si přivezl z Martinskej poetickej jeseně v roce 2013 s věnováním autora Igora Válka a musím napsat, že jsem se k ní nějak dlouho nemohl dostat. Ani ne tak proto, že je psaná slovensky (nakonec jsem si rád zopakoval „slovenčinu“), ale možná ten HOROR v názvu, mě odrazoval.

Třináct původních „rozprávok“, jak je zapsali nejrůznější učitelé, nebo jen vyprávěli nejrůznější lidé, jak je znali v ústní podání např. i Boženě Němcové, zachytil Pavel Emanuel Dobšinský a v druhé polovině 19.století vydal.

Byl jsem překvapen v jakých rozmanitých úpravách se vyskytují „pohádky“ nám známé v modernějším podání, např. rozprávka „Kmotra Smrt' a falošný lékař“, která u nás posloužila ke známé zfilmované pohádce Jana Drdy „Dařbuján a Pandrhol“. Pochopitelně, že lidová slovesnost se vyvíjela obdobně, takže řada pohádek má i české ekvivalenty, např. i ta podle které je nazvána celá kniha „Smělý král' Nebojsa“, u nás třeba „O nebojácném Frantovi“ nebo zase zfilmovanému Martinu Kabátovi v „Hrátkách s čertem“. Pochopitelně ve slovenských verzích vystupují spíše pastýři, děj se odehrává na pastvinách či salaších, ale základ pohádek je podobný.

Určitý rozdíl můžeme vidět ve významu Boha, neboť v řadě rozprávek je vlastně Bůh a víra v boha obranou proti temným silám (např. „Ako Ďuro prekabátil čerta“ či „Noc na čertovickom salaši“.)

Při četbě jsem si vzpomněl i na informace, kterak malý Václav Čtvrtek poslouchal jako malý hošík hrůzostrašné historky svého dědečka, prý i o loupežníku Babinském. I tam se to hemžilo hrůznými činy až zločiny, nebyla nouze o mrtvé. Je vidět, že takové historky v lidové slovesnosti jsou asi ve všech národních literaturách a možná, že bychom se báli některé příběhy, jak je vypravovali naši prapředci našim dětem číst.

Ale je dobře, že se Igor Válek ujal úkolu převyprávět pohádky dnešním dětem. Navíc, když k ní Timotea Vráblová přidala „příručku na vytvorenie návykov detí školského veku zvládať čítaný text s porozumením“. Já sám se přiznám, že jsem nad řadou výrazů nevěděl, neboť staré slovenské výrazy jsou opravdu svérázné. Jen pro zajímavost, víte, co je OPLECKO (součást starého ženského oblečení, kroje), SVETLICA (izba), ŠKRIDLA (strešná krytina v podobe tabličky) či ZMOK (rozprávková bytosť v podobe čierneho kurat'a). A tak jsem velmi rád, že autoři přiložili slovníček „zastaraných, nárečových či zriedkavých výrazov“.

A jestli kniha může něco přinést dnešním českým dětem, které mají potíže se současným slovenským jazykem? Určitě, protože je škoda, že se slovenština z našeho povědomí vytrácí. Navíc když knihu opatřil krásnými ilustracemi Rudolf Cigánik.

Takže nemějte strach otevřít knížku! Nebojsa se také nebál a nakonec vyhrál nad zlými silami!

Václav

Snímek Martina Žantovského z literárně-hudebního pásma „Autor mého srdce“, který se konal ve středu 11.listopadu 2015 v Knihovně Václava čtvrtka v Jičíně. Na snímku Dana Beranová s talentovanou recitátorkou, dcerou Simonkou Beranovou.

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska

Připravil : Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Ročník 17. Číslo 1. Leden 2016.

(5.ledna 2016)

www.ikobra.cz